

Oslo, 08. desember 2020

Skatteetaten
Referanse: 2019/12716

Høringssvar: Innføring av avgift på produksjon av fisk

Nettverk fjord- og kystkommuner er et tverrpolitisk nettverk som har 71 medlemskommuner, spredt langs kysten fra Nordkapp i nord til Farsund i sør. Våre medlemmer er vertskap for *to tredjedeler* av all oppdrettsproduksjon i Norge.

For NFKK er havbruk- og sjømatnæringene svært viktige, og vi er opptatt av å spille på lag med næringen. Vi ønsker å skape lokale arbeidsplasser og nasjonal verdiskaping, og bidra til en sunn og klimavennlig matproduksjon.

Bærekraftig utvikling av naturbaserte næringer, som lakseoppdrett, er særlig avhengig av tilrettelegging og aksept i mange perifere lokalsamfunn og vertskommunene på kysten. Veksten som er ønsket, og som har stor nasjonal oppmerksomhet og prioritet, innebærer et gjensidig behov for å redusere sårbarheten og sikre mer attraktive og velfungerende bo- og arbeidsregioner langs kysten.

Økt sjømatproduksjon vil øke behovet for kompetente arbeidstakere, og arbeidstakerne trenger lokalsamfunn som tilbyr gode skoler, trygge skoleveier, godt barnehagetilbud, et rikt kulturliv, idrettsarenaer og kritisk samfunnsinfrastruktur m.m. NFKK mener at oppdrettsnæringen må bidra i utviklingen av dette som gjenytelse for å drive produksjon av sjømat i den kommunale sjøallmenningen. Vi støtter derfor regjeringens forslag til en produksjonsavgift, og i hovedtrekk forslaget fra Skatteetaten.

NFKK mener det er viktig at veksten i klimavennlig og sunn matproduksjon fra oppdrett fortsetter. Men veksten må være bærekraftig, både miljømessig, sosialt og økonomisk, og den må være tuftet på Norges naturgitte fortrinn. Utviklingen må ivareta lokale behov og minimalisere slitasjen på lokalsamfunnet. Bruken av naturressurser må være langsiktig og ivareta interessene til etterslekten.

Under følger NFKKs kommentarer:

NFKK viser til at Skattedirektoratet på vegne av Finansdepartementet foreslår regler til gjennomføring av Stortingets vedtak om avgift på produksjon av fisk. Avgiften er foreslått innført med virkning fra 1. januar 2021, men med første gangs innbetaling i 2022. NFKK støtter hovedtrekkene i forslaget.

I Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 foreslår Regjeringen å innføre en særavgift på 40 øre per kilo produsert laks, ørret og regnbueørret oppdrettet i sjø i norsk territorialfarvann. NFKK er svært tilfredse med dette forslaget.

Avgiften på produksjon av fisk utformes som en ordinær særavgift, og det legges opp til at de registrerte avgiftspliktige virksomhetene egenfastsetter avgiften i en særavgiftsmelding som forhåndsutfylt med

utslaktingskvantum fra Fiskeridirektoratet. Registreringen som særavgiftspliktig for denne avgiften foreslås knyttet til akvakulturtillatelser med produksjonsenheter i territorialfarvannet.

Avgiftsplikten foreslås å oppstå på slaktetidspunktet, og avgiftsgrunnlaget foreslås å være sløyd fisk, eventuelt etter omregning fra annen slaktestilstand (tilvirkningsgrad). Våre kommentarer til enkelte fritak fra avgiften følger under.

3.1 Saklig virkeområde og når avgiftsplikten oppstår

Skatteetaten foreslår at avgiftsplikten oppstår på det tidspunktet fisken er slaktet, uansett om dette skjer på norsk territorium, i et flytende slakteri eller i et annet land, så lenge fisken kommer fra en akvakulturtillatelse med produksjonsenheter i norsk territorialfarvann. NFKK er svært tilfredse med at det foreslås en presisering som omhandler avgift på flytende slakterier og slakteri i utlandet.

3.2 Geografisk virkeområde

Avgiften foreslås kun å omfatte fisk fra produksjonsenheter i det norske territorialfarvannet. Videre foreslås det at fisk fra både åpne og lukkede produksjonsenheter i territorialfarvannet skal være omfattet av avgiften.

NFKK mener det er hensiktsmessig at fisk fra både åpne og lukkede produksjonsenheter i territorialfarvannet omfattes av avgiften.

I dag utstedes det gratis konsesjoner (null proveny til Havbruksfondet) til oppdrettsanlegg på land.

Landanleggene beslaglegger store areal i strandsonen som ellers er «fredet» for bygningsmessige inngrep, det vil kunne bli samfunnsmessig krevende i forhold til infrastruktur, ikke minst tilgang på fornybar energi som ellers er en knapphetsfaktor.

Investering i landbaserte anlegg skjer i dag gjerne som en alternativ investering i forhold til å kjøpe nye konsesjoner eller økte produksjonsrettigheter i eksisterende sjøanlegg. Dersom en ser på den gjennomsnittlige prisen som ble betalt i siste auksjonsrunde for erverv av vekst, så er det lett å skjønne at investering i landbaserte anlegg kan bli foretrukket.

NFKK mener det blir helt feil å frita landbaserte anlegg, som produserer fisk som går direkte til slakting, for den aktuelle produksjonsavgiften. Det gir null bidrag til stat, fylker og kommuner via provenyinntekter fra salg av produksjonskapasitet/-rettigheter, og et fritak fra produksjonsavgiften vil gi stimuli til ytterligere bortfall av slike inntekter. I tillegg vil det representere nye ulemper og belastninger på lokalsamfunnet som etter vårt skjønn må kompenseres. NFKK ber derfor om at landbasert anlegg, som produserer fisk som går direkte til slakting, blir omfattet av produksjonsavgiften på samme måte som sjøanlegg.

3.3.1 Ordinære tillatelser til akvakultur av matfisk

NFKK ønsker her å presisere at økning av produksjonskapasiteten skjer gjennom *både* tildeling av nye *og utvidede* tillatelser *og gjennom nye eller utvidet lokalitetskapasitet (MTB)*.

3.3.2 Akvakulturtillatelser til særlige formål

NFKK er fornøyd med at forsknings-, utviklings-, undervisning-, visnings-, fiskepartikkel-, slaktemerd-, og stamfisketillatelser omfattes av avgiften.

NFKK vil presisere at det pr. 01.12.20 er gitt tilsagn på ytterligere 63 utviklingskonsesjoner og flere er under behandling.

Vi presiserer videre at landbaserte anlegg og offshore anlegg som produserer fisk fram til slakt, må omfattes av produksjonsavgiften.

3.4 Avgiftsgrunnlag og fastsetting av avgiften

NFKK støtter at fisk som slakteriet sorterer vekk på grunn av for eksempel sykdom ("utkast") før fisken er ferdig slaktet, ikke være avgiftspliktig, og dermed ikke inngå i avgiftsgrunnlaget.

Vi støtter videre omregningsfaktorene skissert i forslaget til § 3-24-2.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

NFKK viser til regjeringen og Skatteetatens anslår at produksjonsavgiften vil gi et påløpt merproveny på om lag 500 mill. kroner i 2021. Merprovenyet bokføres i 2022. Inntektene fra produksjonsavgiften skal bevilges til Havbruksfondet, som igjen sørger for utdeling til havbrukskommuner og –fylkeskommuner.

NFKK vil påpeke viktigheten av å følge opp selskapenes registrering, gjerne gjennom et nyopprettet kontrollorgan lokalisert i distriktet, og da aller helst en typisk kystkommune som ellers har mistet skatteetaten lokalt. Administrering og innkrevingen anses ikke for å være en særlig krevende oppgave, men samtidig vil det kunne gi tiltrengte attraktive statlige arbeidsplasser utenfor de større byene.

Avslutning

Det er først og fremst lokalsamfunn og vertskommunene som må få inntekter av verdiskaping som skjer basert på bruk av lokale naturressurser. I kystkommunenes tilfelle er det snakk om eksklusive rettigheter oppdrettselskapene får/kjøper til å bruke areal i den kommunale sjøallmenningen eller strandsonen. Dette gir lokale ulemper som må kompenseres, og det trengs stabile og gode nok insitament for å sikre tilrettelegging av areal og investeringer i infrastruktur og lokale tjenestetilbud o.a.

Det vil tjene alle, både oppdrettsnæringen og storsamfunnet, å sikre vertskommunene stabile og forutsigbare inntekter og en større, dog rimelig andel av verdiskapningen i oppdrettsnæringen enn frem til i dag.

Med vennlig hilsen



Ole L. Haugen
Ordfører, Hitra kommune
Styreleder (NFKK)
Mobil: 905 78 433